

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Івано-Франківський коледж
Львівського Національного аграрного університету

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
щодо виконання курсових робіт
для студентів спеціальності 081 «Право»
з навчальної дисципліни
«ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Івано-Франківськ – 2019

Методичні вказівки щодо виконання курсових робіт для студентів спеціальності 081 «Право» з навчальної дисципліни «Цивільне та сімейне право України». – Івано-Франківськ: Івано-Франківський коледж ЛНАУ, 2019. – 28 с.

Підготувала:

Турчак І. О. - кандидат юридичних наук, доцент,

Обговорено і затверджено на засіданні кафедри “Право”
Протокол № 1 від 02.09.2019 р.

ЗМІСТ

Загальні положення та вимоги до виконання курсових робіт	4
Порядок виконання курсової роботи та її структура	5
Оформлення курсової роботи	9
Підготовка курсової роботи до захисту та її захист	12
Оцінювання курсової роботи	13
Додатки	17

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певного навчального курсу або з окремих його розділів.

Метою курсової роботи є закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування для комплексного вирішення конкретних завдань з даного курсу.

Завданнями курсової роботи є виробити первинні навички проведення наукових досліджень:

- самостійного виявлення та осмислення проблеми;
- збирання, аналізу та систематизації літературних джерел, нормативно-правових актів і матеріалів юридичної практики;
- узагальнення отриманих теоретичних знань;
- формулювання висновків, пропозицій і рекомендацій.

Тематика курсових робіт повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Тематика розробляється професорсько-викладацьким складом кафедри цивільного права і процесу і затверджується на засіданні кафедри.

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

Вибравши тему курсової роботи, студент подає заяву на ім'я завідувача кафедри цивільного права і процесу (Додаток 1). Тема роботи і науковий керівник закріплюються рішенням кафедри та затверджуються розпорядженням декана факультету (для студентів денної форми навчання) і проректора по заочно-дистанційному навчанню (для студентів заочної форми навчання).

Курсова робота виконується українською мовою.

Виконання курсової роботи містить такі орієнтовні етапи:

1. Вибір теми роботи.
2. Зустріч з науковим керівником для визначення напрямків дослідження.
3. Постановка мети та конкретних завдань дослідження, складання плану роботи.
4. Визначення об'єкту та предмету дослідження.
5. Написання чернетки роботи по розділах та ознайомлення наукового керівника з нею.
6. Обговорення результатів дослідження з науковим керівником.
7. Обговорення окремих частин та роботи в цілому з науковим керівником з метою виявлення і усунення недоліків.
8. Формулювання висновків та їх оцінка.
9. Складання остаточного бібліографічного списку використаних джерел.
10. Оформлення роботи та підготовка до захисту.
11. Захист курсової роботи.

Визначені етапи є приблизними та не вказують на обов'язковий порядок їх виконання, тому деякі частини роботи можуть виконуватися одночасно.

План дослідження складається студентом і погоджується з науковим керівником.

Складений план дослідження дозволяє систематизувати завдання та зміст

дослідження, що виконується студентом, логічно і послідовно викласти основні положення роботи, визначає її структуру і показує зв'язок між усіма розглянутими в ній елементами та окремими проблемами.

Рекомендується скласти розгорнутий план, який містить розділи та підрозділи. План дослідження на завершальних стадіях (під час оформлення роботи) трансформується у "Зміст" роботи (Додаток 3).

Структура курсової роботи має бути такою:

- Титульний аркуш (Додаток 2).
- Зміст (Додаток 3).
- Перелік умовних позначень (при необхідності).
- Вступ.
- Основна частина, яка складається з декількох розділів. Кожен розділ може складатися з кількох підрозділів. Розділи і підрозділи розкривають теорію та досвід практичної роботи.

- Висновки.
- Список використаних джерел (Додаток 5).
- Додатки (при необхідності).

Вступ

Вступ курсової роботи повинен містити:

- актуальність роботи, коротку оцінку сучасного стану наукової проблеми;
- мету;
- завдання;
- об'єкт і предмет дослідження;
- практичне значення дослідження.

Обсяг вступу курсової роботи складає 2-3 сторінки.

Вступ доцільно писати після того, як написана основна частина курсової роботи.

Обрана тема є актуальною, якщо вона:

- зумовлена потребами суспільства і правотворчої або правозастосувальної

діяльності;

- передбачає короткий аналіз практики щодо стану застосування певних правових інститутів, конкретних норм права.

Мета повинна відображати кінцеві прогнозовані результати дослідження. Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також його кінцевим результатом та шляхами його досягнення.

Мета роботи конкретизується через низку поставлених завдань: вивчити, описати, встановити, вдосконалити, розвинути, обґрунтувати, розробити тощо.

Завдання повинні формуватися точно і конкретно, оскільки їх вирішення повинно скласти зміст розділів курсової роботи.

Об'єкт дослідження - це правове явище, процес або суспільні відносини, які зумовлюють проблему, і обрані автором для вивчення.

Предмет дослідження міститься у межах об'єкта. Він лише вказує на суттєві зв'язки та відносини, властивості, аспекти, функції, які є визначальними для даного дослідження. Предмет визначає тему дослідження.

Об'єкт, предмет і мета повинні бути логічно взаємоузгоджені та пов'язані між собою і темою курсової роботи.

Основна частина повинна відповідати наступним вимогам:

- Поділ на окремі розділи, в яких розкривається зміст теми дослідження. У кожному розділі повинна бути завершеність змісту, головна ідея, а також тези, підтверджені посиланнями на нормативно-правові акти, думки різних авторів, результати анкетування, експерименту, аналітичних даних та практичного досвіду. Думки мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст має бути підпорядкований одній головній ідеї.

- Кожний висновок повинен логічно підкріпляти попередній, один доказ впливати з іншого.

- Основна частина курсової роботи складається з розділів. Зміст розділів повинен відповідати темі курсової роботи та повністю її розкривати. Назва розділів не повинна співпадати з назвою всієї роботи. Матеріал у розділах повинен

викладатись логічно, лаконічно і аргументовано та відповідати вимогам, які ставляться до курсових робіт.

В основній частині необхідно:

- провести теоретичний аналіз проблеми, яка досліджується: розкрити історію розвитку питання; визначити ступінь вивченості на основі огляду відповідної вітчизняної та зарубіжної літератури; уточнити поняття та сутність об'єкта, який вивчається; дати оцінку ролі та значення обраного об'єкта дослідження; показати місце предмету дослідження у структурі правової системи, елементом якої він є, класифікувати та уточнити наукові поняття та інше;

- розкрити правову суть теми та теоретичні підходи щодо її аналізу;

- приділити увагу вивченню законодавчої та нормативної бази з відповідної тематики;

- дати коротку організаційно-правову та правову характеристику об'єкту і предмету дослідження;

- на підставі теоретичного матеріалу, чинної нормативно-правової бази та даних практики про позитивні та негативні сторони діючого законодавства висловити власну думку.

Висновки

Завершенням курсової роботи є висновки. Головна їх мета – підсумки проведеної роботи. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень. Дуже важливо, щоб вони відповідали поставленим завданням.

У висновках потрібно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів дослідження. В стислій формі, в логічній послідовності викладаються зроблені автором узагальнення - висновки конкретного характеру.

ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Обсяг курсової роботи повинен бути 30-35 сторінок тексту, набраного на комп'ютері (кегель 14) через 1,5 інтервали, шрифт Times New Roman. Робота виконується на білому папері формату А-4 (210х297 мм).

Поля:

зліва - 30 мм;

праворуч -10 мм;

вгорі і знизу - 20 мм;

Заголовки структурних частин курсової роботи: "ЗМІСТ", "ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ" - подають великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів дають маленькими літерами, крім першої великої з абзацного відступу.

Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки підпунктів дають маленькими літерами, крім першої великої з абзацного відступу. Кожну структурну частину курсової роботи необхідно починати з нової сторінки.

Посилання на використані джерела у тексті курсової роботи зазначаються в кінці речення у квадратних дужках.

Наприклад, [1, с. 52].

Сторінки курсової роботи нумерують арабськими цифрами. Нумерація починається зі Вступу. На титульному аркуші, на аркушах з переліком умовних позначень, змістом роботи та додатках номер не ставлять. На сторінках номер ставлять у правому верхньому куті.

Ілюстрації, таблиці і матеріал роботи, що розміщені на окремих аркушах, включають в загальну нумерацію сторінок і нумерують арабськими цифрами у межах розділу.

Таблиці нумерують послідовно арабськими цифрами у межах розділу.

У правому верхньому куті таблиці над відповідним заголовком

розміщується напис "Таблиця" з позначення її номера. Нижче (через 1,5 інтервали) пишеться назва таблиці (з абзацу або посередині).

Список використаних джерел складається в алфавітному порядку (за першими буквами прізвищ авторів або заголовків) або в порядку появи посилань у тексті. Посилання на використане джерело подається у квадратних дужках з вказівкою на номер джерела та сторінку (наприклад, [3, с. 25]).

Додатки нумеруються цифрами (Додаток 1, Додаток 2, Додаток 3 і т.д.) на кожному окремому додатку. Послідовність розміщення додатків визначається порядком появи посилань на них у тексті роботи.

До додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повного сприйняття курсової роботи:

- зразки анкет, опитувальних листів та ін.;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- інструкції та методики, розроблені в процесі виконання роботи.

На останній сторінці роботи студент та науковий керівник повинні поставити підписи напроти своїх ПІБ (прізвище, ім'я та по батькові).

ПІДГОТОВКА КУРСОВОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ ТА ЇЇ ЗАХИСТ

По закінченню дослідження, не пізніше, як за місяць до початку підсумкового контролю (заліково-екзаменаційної сесії), студент подає зброшуровану курсову роботу на кафедру, на якій вона виконується.

Після цього робота передається науковому керівнику для написання рецензії. Керівник пише рецензію на внутрішній стороні титульного аркуша курсової роботи.

Рецензія наукового керівника обов'язково повинна містити оцінку: актуальності теми; практичного значення роботи; ступеня самостійності студента при виконанні роботи та використанні літератури; рівня логічності, послідовності, аргументованості змісту; якості оформлення роботи. Завершується рецензія наукового керівника курсової роботи визначенням недоліків та загальним висновком про можливість допуску її до захисту (Додаток 6).

Студент зобов'язаний ознайомитись з рецензією наукового керівника не пізніше ніж за тиждень, до початку підсумкового контролю (заліково-екзаменаційної сесії). У випадку виявлення науковим керівником суттєвих недоліків, які дають підстави не допустити курсову роботу до захисту, керівник вказує їх у рецензії.

Студент зобов'язаний усунути вказані керівником недоліки і подати на кафедру виправлену курсову роботу не пізніше ніж за тиждень до початку підсумкового контролю (заліково-екзаменаційної сесії).

Облік курсових робіт ведеться на кафедрі у відповідному журналі .

Захист курсової роботи відбувається українською мовою перед комісією у складі двох викладачів кафедри, на якій виконується робота, за участю наукового керівника.

ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи оцінюється за 100-бальною шкалою та шкалою ECTS.

Оформлення роботи	Зміст роботи	Захист роботи	Сума
10 балів	30 балів	60 балів	100

Кожний блок оцінюється окремо і сумується для виведення підсумкової оцінки за наступною схемою:

	1. Текст курсової роботи	К-ть балів
1.1	<i>Загальні вимоги до оформлення роботи:</i>	<i>10 балів</i>
1.1.1	Наявність та чіткість формування мети і завдання курсової роботи, обґрунтованість актуальності теми	2
1.1.2	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	2
1.1.3	Правильність оформлення списку літератури (порядок розміщення, повнота, сучасність, відсутність помилок)	2
1.1.4	Наявність, якість ілюстративних матеріалів (рисунків, схем, діаграм, графіків, таблиць) у тексті роботи та відповідність їх оформлення встановленим критеріям (вимогам)	1
1.1.5	Правильність оформлення курсової роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	1
1.1.6	Повнота і відповідність висновків змісту курсової роботи	2
1.2	<i>Вимоги до змісту курсової роботи:</i>	<i>30 балів</i>
1.2.1	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Наявність наукової полеміки. Етика цитування (наявність посилань на літературні джерела). Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора курсової роботи)	5 балів
1.2.2	Наявність, системність і глибина особистого аналізу сучасних фактичних матеріалів організації, наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, виявлення проблем і недоліків у діяльності організації за темою КР	10 балів
1.2.3	Наявність та логічний зв'язок заходів, що пропонуються для вирішення проблеми, з проведенням у роботі аналізом фактичних матеріалів, їх актуальність та реальність. Розробка альтернативних	10 балів

	варіантів рекомендацій, обґрунтування та розрахунок ефективності запропонованих рішень.	
1.2.4	Наявність аналізу зарубіжного досвіду та його використання при розробці пропозицій	5 балів
	2. Захист курсової роботи (доповідь)	60 балів
2.1.	Володіння культурою презентації (вільне володіння текстом доповіді, наявність в структурі доповіді всіх належних елементів: вітання, представлення, обґрунтування актуальності, мети, завдань курсової роботи, викладення особисто розроблених теоретичних, проблемних, аналітичних та рекомендаційних аспектів роботи, посилання на роздавальний матеріал)	15
2.2.	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження	15
2.3.	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, на зауваження і пропозиції, що містяться у рецензії на курсову роботу, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	15
2.4.	Наявність і якість роздавального матеріалу для захисту курсової роботи (наявність матеріалів, що відображають теорію, аналіз і пропозиції; ілюстративний матеріал повинен мати аналітичний характер; чітке, грамотне без будь-яких помилок оформлення; зв'язок доповіді з кожним листком роздавального матеріалу)	15

Таким чином, якість виконання даної курсової роботи оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів, а результати захисту курсової роботи оцінюються в діапазоні від 0 до 60 балів.

Загальна підсумкова оцінка при захисті курсових робіт складається з суми балів, отриманих за якість виконання курсових робіт, та кількості балів, отриманих при захисті.

До відомості заносяться сумарні результати в балах, отримані при попередньому ознайомленні та при захисті курсових робіт за стобальною шкалою з наступним переведенням балів до національної шкали та шкали ECTS, яке здійснюється в такому порядку:

Шкала оцінювання за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C

55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінка «відмінно». Робота є бездоганною у всіх відношеннях. Відповідь студента базується на рівні самостійного мислення з елементами творчого підходу. Студент вільно володіє матеріалом обраної теми, оперує фаховими термінами, використовує і дає критичну оцінку широкого кола наукової літератури, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує сучасні теорії та методи наукових досліджень, вміло поєднує теоретичні надбання з практикою, його доповідь стисла, логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання правильні і стислі.

Оцінка «дуже добре». Робота є бездоганною у всіх відношеннях. Відповідь будується на рівні самостійного мислення.

Студент вільно володіє матеріалом обраної теми, оперує фаховими термінами, використовує і дає критичну оцінку широкого кола наукової літератури, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує сучасні теорії та методи наукових досліджень, вміло поєднує теоретичні надбання з практикою, його доповідь стисла, логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання в межах обраної теми правильні і стислі. Можливі не суттєві проблеми у відповідях на деякі неосновні питання при захисті курсової роботи.

Оцінка «добре». Виставляється за ґрунтовно виконану роботу, сумлінну підготовку до захисту і вмілий виклад матеріалу та знань, однак на захисті студент допускає певні неточності в трактуванні окремих проблем, використав достатню кількість літературних джерел, його доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання в основному правильні і стислі, будуються на рівні самостійного мислення.

Оцінка «задовільно». виставляється, якщо студент орієнтується в даній темі, але не може без допомоги зробити висновки, пов'язати теоретичні

узагальнення з практикою, відчуває значні труднощі в стислому логічному викладі проблем, не всі його відповіді на запитання правильні або повні.

Оцінка «достатньо». Знання загальних положень, часткове досягнення мети та виконання завдань курсової роботи в межах обраної теми. Студент не знає значної частини матеріалу, допускає суттєві помилки.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадку, коли студент, навіть маючи непоганий письмовий варіант роботи, не орієнтується в питаннях теми, не володіє необхідними поняттями, не опанував мінімум наукової літератури, не володіє матеріалом обраної теми курсової роботи, аналіз виконано поверхнево, робота носить описовий характер, є суттєві недоліки в оформленні роботи, відповіді на запитання членів комісії неточні, неповні або відсутні.

Оцінки «неприйнятно» ставиться в інших випадках, коли студент не виконав та не захистив курсової роботи.

Студент, який не допущений до захисту або при захисті курсової роботи отримав незадовільну оцінку, не допускається до підсумкового контролю (заліково-екзаменаційної сесії).

ДОДАТКИ

Додаток 1

Форма заяви студента на виконання курсової роботи

Завідувачу

студента _____ курсу
юридичного факультету
денної/заочної форми навчання

(ПІБ студента)

ЗАЯВА

Прошу дозволити виконання курсової роботи на тему «_____».

Керівником роботи прошу затвердити к.ю.н, доц. Турчак І.О.

«__» _____ 201__ р.

(підпис студента)

Зразок титульного аркуша курсової роботи
**Івано-Франківський коледж
Львівського Національного аграрного університету**

Кафедра цивільного права і процесу

КУРСОВА РОБОТА

з навчальної дисципліни «Цивільне право України»

на тему **ДОГОВІР ПОСТАВКИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ**

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
галузі знань 081 «Право»
спеціальності «Правознавство»

(прізвище та ініціали)

Керівник _____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:	_____	_____
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
	_____	_____
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
	_____	_____
	(підпис)	(прізвище та ініціали)

м. Івано-Франківськ – 2019
(цифра -1- на титульній сторінці не ставиться)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ДОГОВІР ПОСТАВКИ В СИСТЕМІ ДОГОВІРНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	6
РОЗДІЛ 2. УКЛАДАННЯ, ВИКОНАННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРІВ ПОСТАВКИ	10
2.1 Зміст договору поставки	10
2.2 Виконання і припинення договору поставки	16
РОЗДІЛ 3. ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ ДОГОВОРУ ПОСТАВКИ	26
ВИСНОВКИ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	31

Зразок оформлення структурних підрозділів роботи

РОЗДІЛ 2

УКЛАДАННЯ, ВИКОНАННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРІВ ПОСТАВКИ

2.1 Зміст договору поставки

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Хар-ка джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1.Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст. ; № 14). 2.Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59). 3.Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. — К. : Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311 с. — (Ювеліри України ; т. 1). 4.Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. — Львів : Кальварія, 2005. — 196, [1] с. — (Першотвір).
два автори	1.Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. — К. : Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична"; вип. 1). 2.Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. — К. : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю; вип. 11). 3.Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с.
три автори	1.Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.
чотири автори	1.Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. — К. : НДІ "Укргропромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). 2.Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздев, Ф. Ю.

	Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).
П'ять і більше авторів	1. Психология менеджмента / [Власов П. К., Липницкий А. В., Луцких И. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с. 2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).
Без автора	1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — К. : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу). 2. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. — К. : Грамота, 2007. — 638, [1] с. 3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця XIX — початку XX століття : [антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. — К. : Грані-Т, 2007. — 190, [1] с. 4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб. наук. праць / наук. ред. Калішук В. та ін.]. — Чернівці : Рута, 2007. — 310 с.
Багатотомний документ	1. Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. — К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007 — . — (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2: Додатки — 2007. — 573, [1] с. 2. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005 . — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1. — 2005. — 277 с. 3. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / А. Дарова. — Одесса : Астропринт, 2006. — (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4). 4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. — Х. Право, 2002. — Т. 4: Косвенные налоги. — 2007. — 534 с. 5. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. — Житомир : Полісся, 2006— . — (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) та ін.]. — 2006. — 721, [2] с. 6. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М.

	Парамонова. — К. : НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.
Матеріал и конференцій, з'їздів	1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с. 2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К. : ІСОА, 2002. — 147 с. 3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. — К. : Асоц. укр. банків, 2000. — 117 с. — (Спецвип.: 10 років АУБ). 4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6—9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В. Т. Трощенко. — К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — С. 559—956, XIII, [2] с. — (Ресурс 2000). 5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. — Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. — 215 с. 6. Ризикологія в економіці та підприємництві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ. податк. адмін. України [та ін.]. — К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. — 452 с.
Препринти	1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. — Х. ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4). 2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. — Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. — 7, [1] с. — (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).
Депоновані наукові праці	1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. — М., 2002. — 110 с. — Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432. 2. Разумовский, В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. — М., 2002. — 210 с. — Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.

Словники	1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Х. : Халімон, 2006. — 175, [1] с. 2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К. : Європ. ун-т, 2007. — 57 с. 3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К. : Карпенко, 2007. — 219 с. 4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид., оновл. — К. : К.І.С., 2006. — 138 с.
Атласи	1. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. — К. : Варта, 2006. — 217, [1] с. 2. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. — 2-ге вид., розшир. та доповн. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. — 218 с. 3. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. — Х. : Ранок, 2005. — 96 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань). 2. Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів: Закон України від 6.04.2004 р. (набрав чинність з 1.10.2005 р.) (зі зм. і доп.) // Відомості Верховної Ради України. — Офіц. вид. — 2004. — № 30—31. — Ст. 382. 3. Медична статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. — К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. — 459 с. — (Нормативні директивні правові документи). 4. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).
Стандарти	1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України 2006. — IV, 231 с. — (Національний стандарт України). 2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 — ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01]. — К. :

	Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. — (Національні стандарти України). 3. Вимоги щодо безпеки контролю-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).
Каталоги	1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2006. — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. — 2007. — 264 с., Т. 6. — 2007. — 277 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. — Львів : Новий час, 2003. — 160 с. 3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. — [Суми : Унів. кн., 2003]. — 11 с. 4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. — Донецк : Лебедь, 2005. — 228 с.
Бібліографічні показники	1. Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. — Львів : Укр. технології, 2007. — 74 с. 2. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кирись Б. О., Потлянь О. С.]. — Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).
Дисертації	1. Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. — К., 2005. — 276 с.
Автореферат и дисертації	1. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с. 2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. — К., 2007. — 20 с.
Авторські	1. А. с. 1007970 СССР, МКИ³ В 25 J 15/00. Устройство для

свідоцтва	захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайки (СССР). – № 3360585/25–08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.
Патенти	1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК ⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. – № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).
Частина книги, періодичног о, продовжува ного видання	2. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38. 3. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. — 2006. — № 6. — С. 14—17. 4. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. — 2007. — № 1. — С. 39—61. 5. Ма Шуїн Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 5. — С. 12—14. 6. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25—29. 7. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. — 2007. — Т. 2, № 2. — С. 13—20. 8. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка : (нарис з новітнього укр., письменства) : статті / Микола Зеров. — Дрогобич, 2007. — С. 245—291. 9. Чорний Д. Миське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець XIX—початок XX ст. / Д. М. Чорний. — Х., 2007. — Розд. 3. — С. 137—202.
Електронні ресурси	1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III—IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98,

	2000, XP ; MS Word 97-2000.— Назва з контейнера. 2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану. 3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm.
--	---

Примітки:

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 “Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання”.

2. Опис складається з елементів, які поділяються на обов’язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов’язкові чи обов’язкові та факультативні елементи. Обов’язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі.

Проміжки між знаками та елементами опису є обов’язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

Зразок оформлення списку використаних джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Визнання договорів неукладеними: причини і наслідки (Погляд арбітражної практики і чинного законодавства Арбітражного суду м. Києва) // Вісник податкової служби України. – 2001. – № 1. – С. 170–183.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 // Відомості Верховної Ради. – 2003. – N 18 – 22. – ст. 144.
3. Збірник рішень та арбітражної практики Вищого арбітражного суду України. – 1994. - №1. – С. 73 – 76.
4. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України.

- 1996. – N 30. – ст. 141.
5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: В 2-х т. – 4-е вид., перероб і доп. / Відп. ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. – Юрінком Інтер, 2011,. – 1200 с.
 6. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві України: Навч. Посіб. / О.О. Отраднава – К: Юрінком Інтер, 2009, - 240 с.
 7. Постанова Вищого господарського суду України від 29 квітня 2009 р. № 16/44 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.arbitr.gov.ua/docs/28_2329299.html
 8. Про деякі питання практики застосування майнової відповідальності за невиконання чи неналежне виконання грошових зобов'язань : роз'яснення Вищого арбітражного суду України // Збірник рішень та арбітражної практики Вищого Арбітражного суду України. – 1994. – №2. – С. 25-38.
 9. Про закон, щодо передачі права власності при міжнародній купівлі-продажу товарів : Конвенція від 15 квітня 1958 р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
 10. Про податок на додану вартість : Закон України від 03.04.1997 № 168/97-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1997. – N 21. – ст. 156.
 11. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 № 15-93 // Відомості Верховної Ради. – 1993. – N 17. – ст.184.
 12. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 21-22. - Ст. 135.
 13. Спадкове право: Навч. посіб. / Заїка Ю.О., Рябоконт Є.О. – К: Юрінком Інтер, 2009, - 352 с.
 14. Цивільне право України. Загальна частина: Підруч. 3-є вид./ За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової – К:Юрінком Інтер, 2010, - 976 с.
 15. Цивільне право України. Навчальний посібник. Друге видання. За ред. І.А. Бірюкова, Ю.О. Заїка – К.: Істина, 2004. – 224с.
 16. Цивільне право України. Навчальний посібник. За заг. ред. Л.О. Домініченко, С.О. Сарнавська – К.: МАУП, 2005. – 384с.
 17. Цивільне право України. Навчальний посібник. За ред. Р.О. Стефанчука. – К.: Наукова думка, Прецедент, 2004. – 448с.
 18. Цивільне право України. Навчальний посібник-коментар. За заг. ред. І.М. Луцький, Й.В. Васильович. – Ів.-Франківськ, 2006, - 263с.
 19. Цивільне право України. Особлива частина: Підруч. 3-є вид. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової – К: Юрінком Інтер, 2010. -1176 с.

20. Цивільне право України. Підручник у двох томах. За ред. Дзера О.С., Кузнєцова Н.С. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – Т.1. – 735с., Т.2. – 639с.
21. Цивільне право України. Підручник. Є.О. Харитонов, Н.О. Саніахметова – К.: «Істина», 2003. – 776с.
22. Цивільне право України. Підручник. Під ред. Кузнєцової Н.С. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 235с.
23. Цивільне право України. Підручник. У двох томах. За заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої та В.Л. Яроцького – К.: Юрінком Інтер, 2004. – Т.1. – 480с. – Т.2. – 551с.
24. Цивільне право України. Підручник. У двох томах. За заг. ред. Я.М. Шевченко – Т.1. Загальна частина. – К. Концерн: «Видавничий дім» «Ін Юре», 2003. – 520с., Т.2. Особлива частина. – 406 с.
25. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Голос України 2003.- № 47- 48: з наступними змінами і доповненнями.

Для нотаток

